

Læknin, ið gav Helenu nýtt hjarta og nýggj lungu:

Higartil hevur alt gingið sum vit hava vónað

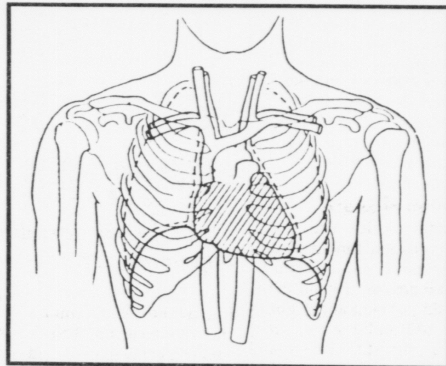
Hósmorgunin í farnu viku fekk fyrsti føroyingurin nýtt hjarta og samstundis eisini nýggj lungu. Talan er um ta 20 ára gomlu Helenu Kjelnaes av Eiði, ið hevur havt hjartafeil, síðani hon var fødd. Sosialurin hevur tosað við læknin, ið stóð fyri teirri stóru og krevjandi skurðviðgerðini.

Seinnapartin fríggjadagin kundi Sosialurin sum fyrsti føroyski fjølmiðil bera lesarum sínum ta góðu og positivu søgu, at 20 ára gamla Helena Kjelnaes av Eiði við skurðviðgerð á Ríkishospitalinum í Keypmannahavn hevði fingið nýtt hjarta og nýggj lungu. Síðani hon var fødd við hjartafeili, hevur hon livaa við ymsum avmarkingum, sjúkan gav henni, og nú hon varð lögð undir skurð, var einki annað at gera, enn at skifta hjarta og lungu út.

Tært uppá lunguni

Tað sjúka hjartað hevði tært so mikið uppá lunguni, at tey eisini máttu skiftast út. Við øðrum orðum varð talan um eina bæði stóra og krevjandi skurðviðgerð, ið higartil ikki var gjørd í Danmark.

Sosialurin hevur tosað við læknin, ið stóð fyri skurðviðgerðini. Hann eitur Gösta Pettersson og er svii. Hendan skurðvið-

gerðin var tann næsta av hesum slag, hann hevur gjørt.

»Eg má siga, at eg eri ótrúliga glaður fyri, at alt hevur gingið so væl. Hetta er ein so mikið krevjandi skurðviðgerð – bæði fyri sjúklingin og okkum, sum skulu gera hana – at rættliga nógv verður sett uppá spæl. Men við Helenu var nú einki annað at gera, enn at skifta hjarta lungu, so vit eru sera glað fyri, at alt hevur spælt so væl av higartil,« sigur Gösta Pettersson. »Úrslitið av einari slíkari skurðviðgerð er ikki eins givin og tá bert hjarta skal skiftast, men vit vónað tað besta, og higartil hevur gingið, sum vit høvdu vónað.«

Rós at bera Helenu

Svenski dr. med. og serfrøðingurin í hjartasjúkum og viðgerð fyri hesar, hevur eisini rósað orð at bera Helenu Kjelnaes í

sambandi við skurðviðgerðina:

»Tá talan er um eina so stóra skurðviðgerð sum hesa, har sjúklingurin ikki bert skal taka ímóti einum nýggjum hjarta, men lungum við,« sigur hann. »Og her má eg siga, at Helena hevur klárað seg ótrúliga væl. Tað er ein sera sterkur persónur, vit her hava við at gera. Tað er sjálvandi lættari hjá einum ungum menniskja at koma í gongd aftur, men hetta dømi við Helenu haldi eg higartil hava verið framúr.«

Skurðviðgerðin av Helenu Kjelnaes vardi í fimm tímar, og ikki fyrr enn einar tíggu tímar eftir skurðviðgerðina raknaði hon við aftur. Longu tá hevði hon tað sera gott, og síðani hevur í stórum bert gingið framá við henni.

Ávirkar lunguni við

Gösta Pettersson sigur, at sjálv skurðviðgerðin gekk fullkomuliga sum ætlað.

»Helena sær higartil út til at hava tikið væl ímóti nýggju gøgnunum, og hóast tað sjálvsagt ikki ber til at siga nakað heilt avgjort um, hvussu hetta fer at spæla av, fyrr enn einar trýggjar ella fyra vikur eru gingnar, kann eg bara siga, at eg eru meira enn væl-nøgður við úrslitið higartil. Men best er, at ein ansar sær ikki at siga ónógv, tí enn eru jú bara

»Ein hjarta- og lungatransplantation hevur ikki eitt givið úrslit, men higartil teknar alt gott við Helenu Kjelnaes,« sigur skurðlæknin Gösta Pettersson

nakrir dagar frálidnir enn,« sigur hann. »Men Helena hevur tað gott, og eingir trupulleikar av nøkrum sum helst slag hava verið.«

Tað er ikki óvanligt, at hjartafeilir, sum tann Helena hevði, kunnu ávirka lunguni, so tey eisini verða skadd, men nú er ikki so vanligt longur, at so er.

Verða fyrri viðgjørd

Gösta Pettersson sigur, at í dag er læknafélagið vitandi um fleiri ting viðvíkjandi slíkum hjartafeilum, og eisini verður í dag farið til verka, meðan sjúklingurin er yngri, so ein skurðviðgerð longu beinanvegin kann fyrbyggja, at ein hjarta- og móguliga eisini lungatransplantation gerst neyðug.

Helena Kjelnaes er annars annar sjúklingurin, Gösta Pettersson yvirhøvur hevur skift bæði hjarta og lungu á.

Í februar 1990 gjørdi hann eina sama slag skurðviðgerð á sjúkrahúsi í Svøríki, men hóast hann stutt eftir fór til Danmarkar at arbeiða, er tað ikki fyrr enn nú lógin um staðfesting av heiladeyða er komin í gildi í Danmark, at slík skurðviðgerð kan verða gjørd á Ríkishospitalinum. Og ikki fyrr enn einaferð seinni í ár var ætlanin, at byrjast skuldi, men at Helena slapp framat longu nú, hevur ikki minst samband við, at stóða hennara var um at verða heilt álvarsleg og ein transplantation harðliga tiltrond.

Upplívað mótstøðu

»Fyri einum mánaði fekk eg her í Keypmannahavn vitjan at hesum sjúk-

Tíðliga hósmorgunin fekk Helena Kjelnaes (myndin niðanfryi) nýtt hjarta og nýggj lungu við skurðviðgerð á Ríkishospitalinum í Keypmannahavn. Maðurin, ið á skurðstovuni stóð fyri stóru og krevjandi skurðviðgerðini, tann svenski hjartaserfrøðingurin og dr. med Gösta Pettersson (myndin vinstrumegin) er sera glaður fyri, at alt higartil hevur gingið so væl: »Tað, sum gav mær styrki at fara undir hesa mína næstu skurðviðgerð av hesum slag var, at eg fekk vitjan av tí sjúklinginum, ið eg hevði skift hjarta og lungu á fyri skjótt tveimum árum síðani. Tá fekk eg móti av nýggjum. Og eg fegnist eisini um, at Helena hevur klárað tað so væl. Hon hevur verið sera sterk – tað skal hon eiga. Sum er, hevur alt gingið, sum vónað.«

linginum, ið nú í skjótt tvey ár hevur livað við nýggjum hjarta og nýggjum lungum, og longu er full virkin aftur í sínum dagliga arbeiði,« greiðir Gösta Pettersson frá. »Tað hevur nevniliga verið rættiliga stór mótsøða í Danmark móti skurðviðgerðum, har bæði hjarta og lungu verða skift út, so tí var eg vordin so troystur av øllum tí, ið fór fram, at eg trondgi til uppmuntring nú.«

Og tað fekk svenski læknin eisini, so tað var við nýggjari megi og við nýggjum íblástri, at hann tók sær av skurðviðgerðini av Helenu.

Ivi sáddur um lívskvalitetin

»Tað, sum hevur verið ført fram av mótsøðufólkunum, hevur verið, um ikki spumartekin kann setast við lívskvalitetin hjá teimum, ið hava fingið skift hjarta og lungu út, í

mun til tað, slíkar skurðviðgerðir kosta. Men tað haldi eg, at hesin sjúklingurin úr Svøríki so ruddiliga staðfesti yvirfyri mær, at einki var í vegin við,« sigur svenski læknin við Sosialin.

Tað verða Gösta Pettersson og hinir læknarnir, ið tóku sær av skurðviðgerðini, ið nú eisini halda fram við teirri viðgerðini av Helenu Kjelnaes, ið er neyðug eftir skurðviðgerðina.

Innløgd í seks vikur

»Eitt er at gjøgnumføra skurðviðgerðina við góðum úrsliti, men ikki er minni týðningarmikið, at uppfylgingin er í lagi,« sigur Gösta Pettersson. »Í komandi tíðini skal Helena so heilt einfalt venja seg við nýggju gøgnini, og rokni eg við, at vit skulu hava hana her á sjúkrahúsinum í einar fimm ella seks vikur.«

bj.

FIRST FØROYINGUR:

Fingið nýtt hjarta og nýggj lungu

Forsíðan á Sosialinum leygardagin